

Ik bel aan. 'Joe-hoe', klinkt het na enige vertraging. Ik hoor geschuifel. We worden hartelijk ontvangen door mijn oma. Een gekromde rug achter een looprek, grijze haren en vriendelijke oogleden die zijn gaan hangen; een broze aanblik. Achter in de ruimte zit mijn opa. Ooit een wereldreiziger, nu zijn de paar meter naar de deur in het verzorgingstehuis te veel en blijft hij zitten.

'Hard en langzaam graag. De hersenpan van deze opa werkt helaas niet meer zo goed. Ach, weet je, ik denk dat ik dementie heb. Ik vrees dat ik het heb. En het venijn is, ik kan de nieuwe herinneringen niet meer goed opslaan. Maar ik weet nog elk detail van die vervloekte tijd'.

Ik bezoek mijn opa en oma op 4 mei samen met mijn elfjarige zoon Mees. Elf jaar was ook de leeftijd die mijn opa had toen hij de bombardementen in Den Helder meemaakte. Zijn wereld wordt kleiner en de oorlogsperiode levendiger. Er ligt een boek op de salontafel over Den Helder. De hele familie heeft zich er overheen gebogen, sommigen zeggen dat opa het echt moet lezen zodat hij het kan verwerken, anderen zeggen dat hij het moet laten rusten. Mees en ik nemen plaats op de gecapitonnerde kersenhouten stoelen. Het tempo van ons leven vertraagt en mijn opa vertelt ongevraagd op felle toon de voor mij bekende verhalen hoe hij als jonge jongen een dode man zag liggen en hoe hij angstig school voor de bommen. Achter zijn verhalen sluimert de eenzaamheid.

'Oma, hoe was de oorlogsperiode eigenlijk voor u?' Mijn oma is verrast door de vraag en legt uit dat ze niet zo veel heeft meegemaakt. Niet zoals opa. Maar als ik aandring op haar onderbelichte verhaal vertelt ze dat ze, ondanks een pittige periode tijdens de hongervinter, er goed doorheen is gekomen. 'Mijn vader hield het koppeltje goed bij elkaar. Hij zorgde goed voor ons. Ik kon altijd bij hem terecht. Ook heb ik ontzettend veel aan mijn vriendinnen gehad. Mees, heb jij vrienden en vriendinnen?'

Mees had aandachtig zitten luisteren en was zichtbaar onder de indruk van deze ontmoeting. De vraag was een welkome vraag, iets meer lucht. En Mees vertelt over zijn beste vriend. Hoe ze voor elkaar op komen. En hoe ze nooit langer dan een half uur ruzie kunnen hebben en het dan goed maken door één mompelende sorry. Na wat gepruts met de nieuwe sluitdop, schenkt oma nog een glaasje appelsap in en als we bijna vertrekken, richt mijn wijze oma zich nog tot Mees en zegt ze:

'Iedereen maakt wel eens moeilijke dingen mee en dan moet je dapper zijn. Zorg maar dat je 't niet alleen doet. Zoek maar iemand op, een vriend of je moeder. Samen kan je best heel dapper zijn.'

Marloes de Kok - GZ-psycholoog kind & jeugd en systeemtherapeut bij Arq Centrum'45. Kleindochter van oma Corry (95 jaar), opa Theo (94 jaar) en moeder van Mees (11 jaar).

Intergenerationele dapperheid